

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **E. J. J.**, zast. JUDr. Pavlem Tomkem, advokátem se sídlem Polská 61/4, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, odbor dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 11. 2019, č. j. 57 A 103/2019 - 43,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2019, č. j. KK/547/DS/19-3. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Karlovy Vary, odboru dopravy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 2. 2019, č. j. 2194/OD/19-4/Rsz, kterým byla zamítnuta stěžovatelova žádost o výměnu keňského řidičského průkazu za český řidičský průkaz.

[2] Stěžovatel je německé státní příslušnosti, na území České republiky pobývá přechodně (doložil potvrzení ze dne 4. 2. 2019 o přechodném pobytu na území vydané Ministerstvem vnitra). Dne 4. 2. 2019 požádal o výměnu keňského řidičského průkazu, platného od 28. 11. 2018 do 28. 11. 2019, za český řidičský průkaz. Této žádosti správní orgán I. stupně nevyhověl, neboť keňský řidičský průkaz nesplňoval požadavky pro jeho

uznání stanovené Úmluvou o silničním provozu, podepsanou ve Vídni roku 1968 (dále jen „Vídeňská úmluva“), jejíž je Česká i Keňská republika smluvním státem. Údaje v něm uvedené totiž neodpovídaly příloze č. 6 Vídeňské úmluvy – nebyly očíslovány, jak vyžaduje tato příloha. Současně řidičská oprávnění sk. E uvedená v keňském řidičském průkazu neodpovídala sk. E podle Vídeňské úmluvy. Předložený řidičský průkaz nebylo možné vyměnit ani podle § 10a vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 31/2001 Sb., o řidičských průkazech a o registru řidičů (dále jen „vyhláška o řidičských průkazech“), podle kterého je možné řidičský průkaz vydaný cizím státem, který svým provedením neodpovídá požadavkům Vídeňské úmluvy, vyměnit za český řidičský průkaz, jestliže vydávající stát není členským státem Evropské unie a je uveden v příloze č. 6a této vyhlášky a držitel tohoto řidičského průkazu pobývá na území České republiky na základě dlouhodobého víza; Keňa není státem uvedeným v příloze č. 6a citované vyhlášky.

[3] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal stěžovatel odvolání, které žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl, přičemž potvrdil závěr správního orgánu I. stupně, že předložený keňský řidičský průkaz neodpovídá požadavkům Vídeňské úmluvy. Současně dodal, jej není možné vyměnit také proto, že je jeho platnost omezena na dobu jednoho roku. Nelze jej proto proporčně nahradit českým řidičským průkazem s platností na 10 let.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu. V ní namítal, že pro uznání a výměnu keňského řidičského průkazu je rozhodující to, zda jsou povinné údaje v řidičském průkazu uvedeny, nikoli zda jsou očíslovány. Vyžadování číslování jednotlivých údajů představuje přepjatý formalismus, který zakládá porušení práva na spravedlivý proces. Současně uvedl, že řidičské průkazy smluvních států Vídeňské úmluvy nemusí obsahovat všechny údaje uvedené v příloze č. 6 k této úmluvě. Naopak, podpisem této úmluvy se smluvní státy zavázaly, že budou své řidičské průkazy bez dalšího vzájemně uznávat, což musí mít před požadavky stanovenými vnitrostátními předpisy (zákonem o silničním provozu) přednost. Rozhodující není ani to, že platnost keňského průkazu je kratší než platnost českého, když v době podání žádosti o výměnu keňský řidičský průkaz platil. Rozdílnost jednotlivých skupin, pro které je řidičský průkaz vydán, je pak nepodstatná, neboť podle § 116 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, se v takovém případě zapíše do řidičského průkazu řidičské oprávnění pro skupiny vozidel v rozsahu nejbližší vyšším s omezením.

[5] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že Vídeňská úmluva, resp. její příloha č. 6, striktně vymezuje požadavky kladené na řidičské průkazy, aby mohly být smluvními státy vzájemně uznávány. Pakliže konkrétní řidičský průkaz nesplňuje být jen jediný požadavek v ní uvedený, není možné jej uznat. Číslování údajů nelze vnímat jako přepjatý formalismus, neboť podstatou stanovených požadavků je zajištění určitého standardu v čitelnosti řidičských průkazů; požadované údaje (vč. jejich číslování) tak nejsou samoučelné a je nutné trvat na jejich obsažení v řidičském průkazu, který má osvědčovat řidičské oprávnění jeho držitele. Závazek uznat řidičský průkaz smluvního státu Vídeňské úmluvy vzniká podle čl. 41 odst. 2 písm. a) této úmluvy teprve tehdy, splňuje-li tento průkaz veškeré náležitosti stanovené v příloze 6, k žádné kolizi Vídeňské úmluvy

pokračování

s vnitrostátními předpisy proto nedochází. Požadované údaje (konkrétně číslování) předložený keňský řidičský průkaz nesplňoval, bylo proto nadbytečné zabývat rozdílným rozsahem sk. E a časově omezenou platností; tyto skutečnosti nebyly pro rozhodnutí podstatné. Žalobu proto krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Rozhodnutí krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností. Krajskému soudu vytýkal nesprávné posouzení právní otázky a nepřezkoumatelnost (§ 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.]. Konkrétně uvedl, že smluvní státy Vídeňské úmluvy jsou povinny vzájemně uznávat své řidičské průkazy, a to automaticky. To stěžovatel dovozuje z čl. 41 odst. 2 písm. b) této úmluvy, který stanoví, že *„řidičské průkazy vydané smluvní stranou musí být uznány na území jiné smluvní strany do doby, než se toto území stane místem normálního bydliště svého držitele“*. Citovaný článek považuje za zcela samostatný, nenavazující na předchozí písm. a), které se podle jeho názoru týká jakéhokoli „vnitrostátního“ řidičského průkazu vydaného i nečlenským státem, což české předpisy vůbec nezohledňují. Jelikož dochází ke kolizi Vídeňské úmluvy s právními předpisy České republiky, má mít tato úmluva jakožto mezinárodní smlouva před vnitrostátními předpisy přednost. Současně namítl, že české znění přílohy č. 6 k Vídeňské úmluvě neodpovídá originálnímu znění. Z její anglické verze nelze požadavek na číslování jednotlivých údajů dovodit. V jiných členských státech Evropské unie jsou podle jeho názoru keňské řidičské průkazy, jakož i řidičské průkazy jiných států bez číslovaných údajů uznávány. Doložil přitom kopie marockého a filipínského řidičského průkazu, které rovněž neobsahují číslování, a certifikát, který má dokládat uznatelnost filipínského řidičského průkazu v zemích Evropské unie. Dále doložil keňský řidičský průkaz jiného řidiče motorových vozidel s osvědčením Všeobecného německého automobilového klubu (ADAC) v němčině, podle kterého se má jednat o platný řidičský průkaz. Současně uvedl, že v Německu je jím předložený keňský řidičský průkaz platný a vyměnitelný, *„pouze by žalobce musel absolvovat v SRN dodatečnou zkoušku“*. České správní orgány proto postupují formalisticky, pokud trvají na číslování jednotlivých údajů, aniž by zohlednily faktický obsah samotného řidičského průkazu. Závěrem se stěžovatel vyjádřil také k platnosti předloženého průkazu, přičemž uvedl, že požadavek shodné platnosti s českými řidičskými průkazy nemá oporu v legislativě.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na své vyjádření k podané žalobě a odůvodnění napadeného rozhodnutí. Současně podotkl, že byl-li by keňský řidičský průkaz v Německu uznatelný a vyměnitelný, nebylo by potřebné skládat dodatečnou zkoušku, jak stěžovatel v kasační stížnosti uvedl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podstatou kasační stížnosti je posouzení otázky, zda stěžovatelem předložený keňský řidičský průkaz splňuje požadavky kladené Vídeňskou úmluvou, tj. zda jej správní orgány mohly a měly uznat a vyměnit za český.

[11] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč krajský soud stěžovatelu žalobu zamítl. Otázkou správnosti, resp. zákonnosti tohoto rozsudku se zdejší soud zabýval dále.

[12] Zákon o silničním provozu v § 104 odst. 2 stanoví:

„Řidičské oprávnění na území České republiky osvědčuje:

- a) řidičský průkaz,*
- b) řidičský průkaz vydaný jiným členským státem,*
- c) řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „řidičský průkaz vydaný cizím státem“),*
- d) mezinárodní řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „mezinárodní řidičský průkaz vydaný cizím státem“),*
- e) řidičský průkaz člena diplomatického personálu zastupitelského úřadu cizího státu, který požívá výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, případně jiných osob požívajících výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva;*

jsou-li v době řízení motorového vozidla na území České republiky platné“ (podtržení doplněno).

[13] Citovaný § 104 odst. 2 vymezuje druhy řidičských průkazů, které na území České republiky osvědčují řidičské oprávnění řidiče motorového vozidla. Aby tedy mohl stěžovatel řídit na území České republiky motorové vozidlo, musí disponovat jedním z výše uvedených řidičských průkazů, nejde-li o osobu uvedenou v § 3 odst. 3 písm. a) a b) zákona o silničním provozu – žáka autoškoly.

[14] Výměna řidičského průkazu vydaného jiným státem za český je upravena v § 116 zákona o silničním provozu. Toto ustanovení přitom rozlišuje, zda se jedná o řidičský průkaz vydaný členským státem Evropské unie (srov. odst. 1 a 2 tohoto ustanovení), či zda jde o řidičský průkaz vydaný cizím státem (tj. nečlenským), srov. odst. 3 téhož ustanovení. Není přitom rozhodné, zda je držitel řidičského průkazu občanem některého ze členských států Evropské unie; pro výměnu řidičského průkazu je podstatná skutečnost, jaký stát tento řidičský průkaz vydal. Je-li řidičský průkaz vydaný nečlenským – cizím státem, má držitel tohoto platného řidičského průkazu, který má na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, povinnost požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu výměnou za řidičský průkaz vydaný cizím státem, a to do 3 měsíců ode dne návratu do České republiky, jde-li o občana České republiky, nebo ode dne, kdy mu byl povolen trvalý nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, jde-li o cizince; viz § 116 odst. 3 citovaného zákona.

pokračování

[15] V nyní projednávané věci žádal stěžovatel – občan Spolkové republiky Německo o výměnu keňského řidičského průkazu za český, neboť v České republice pracuje na manažerské pozici ve finančním managementu, přičemž ke své práci potřebuje řídit motorová vozidla. Ke své žádosti doložil potvrzení o přechodném pobytu ze dne 4. 2. 2019, vydané Ministerstvem vnitra. Předložil řidičský průkaz vydaný Keňskou republikou – jedná se tedy o řidičský průkaz vydaný cizím (nečlenským) státem. Tento řidičský průkaz tak osvědčuje řidičské oprávnění na území České republiky, avšak pouze tehdy, splňuje-li požadavky podle Vídeňské úmluvy – tj. Úmluvy o silničním provozu z roku 1968, nebo podle Úmluvy o silničním provozu z roku 1949 (Ženeva). Tento závěr vyplývá již z výše citovaného § 104 odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu a je dále reflektován také v § 7 vyhlášky o řidičských průkazech, podle jehož odst. 1 se náležitosti řidičského průkazu vydaného cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeňské úmluvy) posuzují podle přílohy č. 6 této úmluvy.

[16] Pokud jde o vztah Vídeňské úmluvy a Úmluvy o silničním provozu z roku 1949 (Ženeva), jak vyplývá ze sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 83/2013 Sb. m. s., Vídeňská úmluva nahradila ve vztazích mezi smluvními stranami Úmluvu o silničním provozu přijatou roku 1949 v Ženevě. Přestože Keňa není smluvní stranou Úmluvy o silničním provozu z roku 1949 přijaté v Ženevě, je stejně jako Česká republika smluvním státem Vídeňské úmluvy (srov. seznam smluvních států dostupný na stránkách Organizace spojených národů, viz odkaz: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XI-B-19&chapter=11&Temp=mt&dsg3&clang=_en).

[17] Pro projednávanou věc je proto Vídeňská úmluva o silničním provozu z roku 1968 rozhodující. Rovněž Nejvyšší správní soud z ní tak musel při přezkumu této věci vycházet.

[18] Podle čl. 41 Vídeňské úmluvy platí:

- „1. a) *Každý řidič motorového vozidla musí být držitelem řidičského průkazu.*
- b) *Smluvní strany se zavazují, že zajistí, aby řidičské průkazy byly vydány pouze poté, co příslušné orgány ověřily, že řidič má požadované znalosti a dovednosti; osoby, které jsou oprávněny k ověření požadovaných znalostí a dovedností řidičů musí mít příslušnou kvalifikaci; obsah a postupy konání jak teoretických tak praktických zkoušek stanoví vnitrostátní legislativa.*
- c) *Vnitrostátní legislativa musí stanovit podmínky pro získání řidičského průkazu. Musí zejména stanovit minimální věk, jehož musí držitel řidičského průkazu dosáhnout, požadavky na zdravotní stav a podmínky, které musí být splněny pro úspěšné vykonání teoretických a praktických zkoušek.*
- d) *Žádné ustanovení této Úmluvy nesmí být interpretováno jako bránící smluvním stranám nebo jejich částem, aby vyžadovaly řidičské průkazy i pro ostatní vozidla s motorovým pohonem a mopedy.*
2. a) *Smluvní strany musí uznat:*
 - i) *každý vnitrostátní řidičský průkaz, který odpovídá ustanovením přílohy 6 této Úmluvy;*
 - ii) *každý mezinárodní řidičský průkaz, který odpovídá ustanovením přílohy 7 této Úmluvy, za podmínky, že je předložen spolu s odpovídajícím vnitrostátním řidičským průkazem,*

za platný na svých územích pro řízení vozidel, která patří do kategorií, na které se řidičské průkazy vztahují, za podmínky, že řidičské průkazy jsou dosud platné a že byly vydány jinou smluvní stranou nebo její částí, nebo organizací náležitě k tomu zmocněnou touto jinou smluvní stranou, nebo jednou z jejích částí.

- b) Řidičské průkazy vydané smluvní stranou musí být uznány na území jiné smluvní strany do doby, než se toto území stane místem normálního bydliště svého držitele.*
- c) Ustanovení tohoto odstavce se nevztahují na řidičské průkazy žáků autoškol.*

3. Vnitrostátní legislativa může omezit trvání doby platnosti vnitrostátního řidičského průkazu. Doba platnosti mezinárodního řidičského průkazu musí být buď nejvýše tři roky od data jeho vydání, nebo do data ukončení platnosti vnitrostátního řidičského průkazu, podle toho, co nastane dříve. [...]

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti dovozoval z citovaného čl. 41 odst. 2 písm. b) Vídeňské úmluvy automatickou povinnost smluvních států uznat řidičský průkaz vydaný jinou smluvní stranou, a to bez ohledu na to, zda splňuje požadavky vyplývající z přílohy č. 6 této úmluvy. S tímto výkladem se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

[20] Každou mezinárodní smlouvu, ostatně také jako právní předpis, je nutné vykládat ve svém kontextu. Čl. 41 odst. 2 písm. b) Vídeňské úmluvy sice stanoví, že řidičské průkazy vydané smluvní stranou musí být uznány, nejedná se však o automatickou povinnost takový řidičský průkaz uznat bez ohledu na jeho obsah, jak uvádí stěžovatel. Naopak, z předchozího písm. a) jednoznačně vyplývá, že smluvní státy tuto povinnost mají pouze tehdy, odpovídá-li řidičský průkaz vydaný smluvním státem příloze č. 6 této úmluvy. Ta pak blíže vymezuje konkrétní údaje, které musí řidičský průkaz obsahovat, aby jej bylo možné uznat. Stěžovatelem citované písm. b) pak logicky navazuje na předchozí písm. a) a konkretizuje, po jakou dobu musí být tyto řidičské průkazy uznány. Zcela jednoznačně se však musí jednat řidičské průkazy vyhovující příloze č. 6. V opačném případě by příloha č. 6 zcela postrádala smysl. Písm. b) citovaného čl. 41 odst. 2 proto nelze vytrhávat z celkového kontextu tohoto čl., jakož i celého znění Vídeňské úmluvy.

[21] Nelze přistoupit ani na stěžovatelův výklad, podle kterého se předchozí písm. a) a na něj navazující příloha č. 6 týká jakéhokoli „vnitrostátního“ řidičského průkazu vydaného i nečlenským státem. Bylo by zcela absurdní vyžadovat po státech, jež nejsou smluvními stranami Vídeňské úmluvy, aby jimi vydávané řidičské průkazy vyhovovaly požadavkům vyplývajícím z mezinárodní smlouvy, kterou nejsou vázány. Trvat na stanovených požadavcích lze pouze tehdy, jde-li o smluvní stát dané mezinárodní smlouvy. Z Vídeňské úmluvy tak zcela jednoznačně podle názoru zdejšího soudu vyplývá, že uznat řidičský průkaz vydaný smluvním státem této úmluvy lze pouze tehdy, odpovídá-li příloze č. 6. Tato příloha pak striktně vymezuje, jaké požadavky musí vnitrostátní řidičské průkazy splňovat, aby je smluvní státy byly povinny uznat, vč. toho, jakým druhem písma mají být údaje na řidičských průkazech uvedeny a jak mají být číslovány. Podpisem Vídeňské úmluvy se smluvní státy zavázaly jejím zněním řídit. Pakliže řidičský průkaz příloze č. 6 Vídeňské úmluvy neodpovídá, nelze žádosti o jeho výměnu v jiném smluvním státě vyhovět. To ostatně reflektuje i česká právní úprava, viz výše citovaný § 104 odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu. Stěžovatelova námitka o tvrzeném rozporu Vídeňské úmluvy s vnitrostátními právními předpisy tak neobstojí a krajský soud nepochybil, dospěl-li ke shodnému závěru.

pokračování

[22] V nyní projednávané věci byla podstata zamítnutí stěžovatelovy žádosti o výměnu keňského řidičského průkazu za český v tom, že údaje na něm uvedené nebyly číslovány. To také správní orgány ve svých rozhodnutích zcela jasně a srozumitelně uvedly; vyhověly tak požadavku vyplývajícímu z judikatury správních soudů, podle něhož musí být v rozhodnutí o zamítnutí žádosti o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem – smluvním státem Vídeňské úmluvy jasně uvedeno, jakou konkrétní náležitost podle přílohy č. 6 Vídeňské úmluvy předložený řidičský průkaz nesplňoval. V opačném případě by se totiž jednalo o rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 4. 2008, č. j. 29 Ca 104/2006 - 32, č. 1694/2008 Sb. NSS); což však (jak již bylo uvedeno) není tento případ. Pro bližší představu pak Nejvyšší správní soud uvádí, že předložený keňský řidičský průkaz je vypsán rukou na tiskopise Keňské republiky, má formu skládací knížky o rozměru cca 7,5 x 11 cm s červeným plátěným obalem, na němž je nápis „*REPUBLIC OF KENYA*“ následovaným zkratkou „*EAK*“, o počtu 7 stran, je vystaven úřadem označeným jako „*Registrar of Motor Vehicles, Nairobi*“ s platností od 28. 11. 2018 do 28. 11. 2019, přičemž údaje v něm uvedené nejsou číslovány, ale jsou slovně označeny.

[23] Příloha č. 6 Vídeňské úmluvy mj. stanoví:

„4. Je povinné, aby řidičský průkaz obsahoval následující údaje, očíslované tak, jak je uvedeno níže.

- 1. Příjmení;*
- 2. Křestní jméno, další jména;*
- 3. Datum a místo narození;*
- 4. (a) Datum vydání;*
- 4. (b) Datum ukončení platnosti;*
- 4. (c) Název nebo razítko orgánu, který průkaz vydal;*
- 5. Číslo průkazu;*
- 6. Fotografie držitele;*
- 7. Podpis držitele;*
- 9. Kategorie (podkategorie) vozidel, pro které je průkaz platný;*
- 12. Doplňující informace nebo omezení pro každou kategorii (podkategorii) vozidel v podobě kódu.*

5. Jestliže jsou podle vnitrostátní legislativy požadovány další údaje, musí být v řidičském průkazu uvedeny pod následujícími čísly:

- 4. (d) Identifikační číslo pro účely registrace, jiné než je uvedeno pod číslem 5 odstavce 4;*
- 8. Místo normálního bydliště;*
- 10. Datum vydání pro každou kategorii (podkategorii) vozidel;*
- 11. Datum ukončení platnosti pro každou kategorii (podkategorii) vozidel;*
- 13. Informace pro účely registrace v případě změny ve státu normálního bydliště;*
- 14. Informace pro účely registrace nebo jiné informace se vztahem k bezpečnosti silničního provozu.*

6. Všechny údaje v řidičském průkazu musí být napsány latinskými písmeny. Jestliže se použije jiný druh písma, musí být údaje uvedeny též latinskou abecedou.

7. Informace uvedené pod čísly 1 - 7 v odstavcích 4 a 5 se uvedou přednostně na stejné straně průkazu. Místa uspořádání údajů uvedených pod čísly 8-14 odstavců 4 a 5 by měla být stanovena vnitrostátní legislativou. Vnitrostátní legislativa by měla rovněž vymezit na průkazu místo pro zařazení elektronicky uchovávaných informací. [...]“

[24] Z výše citované části přílohy č. 6 vyplývá, že údaje uvedené na řidičském průkazu vydaném smluvním státem Vídeňské úmluvy skutečně musí být číslovány tak, jak uvedl v napadeném rozhodnutí již žalovaný. Byť se na první pohled může zdát, že se jedná o požadavek ryze formalistický a bezhlavé trvání na obsažení čísel v řidičském průkazu může na první dojem působit jako formalismus, Nejvyšší správní soud má za to, že číslování údajů na řidičském průkazu má své odůvodnění, které za ryze formalistické považovat nelze.

[25] V první řadě je nutné zohlednit, že tyto požadavky stanoví mezinárodní smlouva, jejímž podpisem se smluvní státy zavázaly řídit se jejími ustanoveními. A byly to právě smluvní státy, které určily, jaké údaje či značení budou vzájemně na svých řidičských průkazech pro jejich uznání vyžadovat. Další přistupující státy, mezi které spadá jak Česká republika, tak také Keňa, svým přistoupením k Vídeňské úmluvě se stanovenými požadavky souhlasily. Pokud tedy správní orgány trvají na obsažení všech údajů, které stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nejedná se o výraz přepjatého formalismu, jak předestírá stěžovatel.

[26] Podstatou striktního stanovení veškerých náležitostí, údajů a značení v řidičském průkazu je to, že uznání, příp. na uznání navazující výměna řidičského průkazu cizího státu za český, nemá spočívat v materiálním přezkoumávání požadavků kladených na řidiče motorového vozidla. Podpisem Vídeňské úmluvy daly smluvní státy najevo jistou důvěru vůči ostatním smluvním státům, že motorová vozidla budou v silničním provozu řídit pouze osoby s řidičským oprávněním. Zavázaly se mj. k tomu, že zajistí, aby řidičské průkazy byly vydány až poté, co příslušné orgány ověřily, že řidič má požadované znalosti a dovednosti, příp. poté, co získá příslušnou kvalifikaci, že bude splňovat podmínku věku, bude vyhovovat požadavkům kladeným na zdravotní stav řidiče motorového vozidla a splní veškeré podmínky pro úspěšné vykonání teoretických a praktických zkoušek; srov. čl. 41 odst. 1 písm. b) a c) Vídeňské úmluvy. Současně s tímto závazkem na sebe vzaly také povinnost vzájemně uznávat řidičské průkazy, které budou odpovídat příloze č. 6, tj. budou obsahovat všechny požadované údaje. Jedná se o zcela logický krok, který ale vychází právě z předpokladu dodržení všech závazků z Vídeňské úmluvy vyplývajících. Obsahuje-li řidičský průkaz všechny stanovené údaje, vč. jejich číslování, smluvní stát má povinnost jej na svém území uznat, aniž by jakkoli dále prověřoval předpoklady a skutečné schopnosti jeho držitele týkající se řízení motorových vozidel.

[27] Takovéto automatické uznávání však vyžaduje také určitou míru unifikace obsahu řidičských průkazů smluvních států tak, aby daný řidičský průkaz bylo možné jednoduše uznat bez nutnosti ověřování veškerých v něm uvedených údajů. Smyslem samotného číslování je tedy určitá standardizace v čitelnosti průkazů vydávaných cizími státy v jiných jazycích, jak již uvedl krajský soud. Jinak řečeno, číslování zjednodušuje čtení jednotlivých údajů a zlepšuje orientaci v konkrétním řidičském průkazu, neboť správní orgány všech smluvních států mají jistotu ohledně toho, jaký údaj je pod jakým číslem na řidičském průkazu obsažen. Tím je také vyloučena možnost jejich záměny, což platí tím spíše,

pokračování

obsahuje-li řidičský průkaz snadno zaměnitelné informace (např. místo narození a místo vydání, datum platnosti řidičského průkazu, datum platnosti pro jednotlivé kategorie vozidel apod.). Sporné číslování proto skutečně nelze považovat za samoučelné.

[28] S ohledem na vše výše uvedené pak může dojít k automatickému uznání řidičského průkazu vydaného smluvním státem Vídeňské úmluvy pouze tehdy, splňuje-li předložený řidičský průkaz beze zbytku veškeré náležitosti uvedené v příloze č. 6 této úmluvy. Je přitom záležitostí orgánů státu, který konkrétní řidičský průkaz vydal, aby byly všechny požadavky vyplývající z této mezinárodní smlouvy dodrženy, mají-li ostatní smluvní státy vydaný řidičský průkaz bez dalšího prověřování jeho držitele uznat. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že výklad zastávaný správními orgány, jakož i krajským soudem, má s ohledem na uvedené oporu v samotné Vídeňské úmluvě a její příloze č. 6. Jestliže tedy keňské správní orgány neopatřily předložený řidičský průkaz požadovaným číslováním, nelze než uzavřít, že takovýto řidičský průkaz neodpovídá příloze č. 6 Vídeňské úmluvy a není možné jej automaticky uznat a vyměnit za český řidičský průkaz.

[29] Tvzení stěžovatele, že v jiných státech Evropské unie je keňský řidičský průkaz neobsahující číslování běžně uznáván, pak není z hlediska posouzení věci rozhodné. Nadto jej Nejvyšší správní soud shledal vnitřně rozporným, neboť stěžovatel na jednu stranu uvedl, že německé orgány tento průkaz považují za platný a vyměnitelný, na druhou stranu však uvedl: „*Pouze by žalobce musel absolvovat v SRN dodatečnou zkoušku.*“ Pakliže německé orgány vyžadují po stěžovateli za účelem výměny keňského řidičského průkazu za německý vykonání dodatečné zkoušky, z povahy věci nelze hovořit o uznání keňského řidičského průkazu ve smyslu čl. 41 Vídeňské úmluvy, neboť dodatečnou zkouškou fakticky ověřují stěžovatelovo řidičské oprávnění.

[30] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal také to, že český překlad přílohy č. 6 Vídeňské úmluvy neodpovídá originálnímu anglickému znění, ze kterého nezbytnost číslování dovodit nelze. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tuto námitku stěžovatel v řízení před krajským soudem nevznesl, přestože mu v tom nic nebránilo. Jelikož se jedná v řízení o kasační stížnosti o novum, není tato námitka přípustná (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.). Současně však Nejvyšší správní soud nad rámec dodává, že Vídeňská úmluva byla přijata v pěti jazycích – a sice v angličtině, francouzštině, čínštině, ruštině a španělštině, přičemž všechna tato znění jsou považována za znění originální. Nelze proto vycházet jen a pouze ze znění anglického a jemu pak přizpůsobovat výklad všech jazykových verzí této mezinárodní smlouvy. Závazné pro aplikaci jsou všechna originální znění, současně však Nejvyšší správní soud neshledal, že by české znění Vídeňské úmluvy, vyhlášené sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 83/2013 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté ve Vídni dne 8. listopadu 1968, těmto originálním zněním neodpovídalo.

[31] V závěru kasační stížnosti stěžovatel uvedl také to, že odlišná platnost keňského řidičského průkazu nemůže být důvodem pro jeho neuznání. Krajský soud se pak k této otázce blíže nevyjádřil, neboť podstatou zamítnutí stěžovatelovy žádosti o jeho výměnu za český řidičský průkaz byla skutečnost, že neodpovídal příloze č. 6 Vídeňské úmluvy, neboť neobsahoval požadované číslování jednotlivých údajů; platnost tak nebyla rozhodující. S tímto závěrem krajského soudu Nejvyšší správní soud souhlasí. Byť se k této otázce krajský soud mohl a měl blíže vyjádřit, neboť žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že jde o další důvod (vyjma samotného číslování), pro který nemůže být keňský řidičský průkaz

uznán, nic to nemění na výše uvedených nedostatcích týkajících se číslování údajů. Přestože Vídeňská úmluva nestanoví, že řidičské průkazy všech smluvních států musí být platné po stejně dlouhou dobu (srov. shora citovaný čl. 41 odst. 3 Vídeňské úmluvy) a samotná odlišnost týkající se doby platnosti tak nemůže být důvodem pro jeho neuznání; v nyní projednávané věci byl dán jiný důvod neuznání. Závěr správních orgánů o zamítnutí stěžovatelovy žádosti o výměnu předloženého keňského řidičského průkazu za český byl proto věcně správný.

V. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[33] Výrok o nákladech řízení vychází z § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu jejich náhradu Nejvyšší správní soud nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. října 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu